

“Човекът е единственото животно, което се отегчава, недоволства и смята себе си за изгонен от рая. Собственото му съществуване се е превърнало в негов проблем, който той трябва да реши и, от който не може да избяга. И тъй като няма връщане назад, трябва да развива своя разум и интелект до такава степен, че да се превърне в господар на природата и на самия себе си.” твърди Фром в своя труд “Човекът между животното и бога”.

Разумът е този, който кара човека да се развива и сам да създава света, в който живее – свят, който се отдалечава все повече и повече от природата, свят, който върви срещу нея...

Човекът – животното Homo Sapiens, символът на живота, на съзнанието, на разума, чувствен творец, жесток господар и смирен роб, срещу природата – извор на живот, повелителка, майка на телата, разума, мислите, чувствата, стъпките ни, дойка на жизнеността ни? Кога човекът се обърна срещу природата, своята създателка и частицата “и” бе изместена от “срещу”? Може би неутолимият стремеж да покорява, да води битки, дори неравностойни и с неизвестен край, да побеждава, да опитомява и “очовечава” природата, може би червената му кръв, буйна и пламенна като пламъка на огън, го примамва към все по-високи и недостижими върхове. Обутият в обувка от животинска кожа човешки крак трябва да притисне към земята своя противник. Лицето на съперника всъщност няма никакво значение, дори и ако под маската се крие неговото собствено, защото какво е човекът, ако не най-съвършеното и в същото време несъвършено творение на природата, нейното най-красиво нарисувано лице? А ако нашите взаимоотношения са се превърнали в съдбоносен двубой на живот и смърт, то явно “батерията” на чувството ни за самосъхранение има нужда от презареждане – нараняваме ли природата, нараняваме средата си за живот, нараняваме и погубваме самите себе си...

Природата несъмнено е жена, твърдя го от лична... женска гледна точка. А мъжете винаги са казвали, че ние сме “свинкс без загадка”, кълбо от нерви, неразбираеми и неразгадаеми, капризни и отмъстителки. Когато страдаме, се тъпчем със сладко, а не се захващаме със спорт, както обикновено прави другият пол. Да водиш борба с жена е точно, като да се бориш срещу природата – не е прието да я удариш пред всички, а ако предприемеш някакъв таен или несъзнателен ход, тя го връща и с лихвите. Природата е най-великата мощ на Земята, оръжие на и срещу човека. Тя контролира настоящето и бъдещето ни, следователно нас, но ако ние се изправим

срещу нея, ще се изправим срещу самите себе си. Както при война няма печелещи губещи, победители и победени, така и в този случай няма да има такива, но в крайна сметка най-високата цена ще платим ние...

Въпреки, че, погледнато чисто биологично, хората представляваме нищожен процент от общата биомаса на планетата, последиците от нашите дейности имат пагубно влияние върху природата. Високоскоростното развитие на технологиите е предпоставка за експлоатирането на ценните природни ресурси в големи мащаби. Замяряването на въздуха, земята, светлината, водата, изсичането на горите, затоплянето на климата, изчезването и застрашаването на десетки животински и растителни видове остават само в периферията на водовъртежа от жертви на еволюцията – скарана с природата-първомайка свекърва. Изсичането на зелените дробове на Земята бива причина за нарушаване на екологичното равновесие, източниците на вода пресъхват, почвата става неспособна да задържа влагата, климатът се променя коренно, настъпват суши и ерозия, сезоните са все по-непредсказуеми и капризни, флората и фауната биват неминуемо засегнати.

Киселинните дъждове, които са следствие от замърсяването на [въздуха](#) от

[фабрики](#)

и

[автомобили](#)

причиняват

[смъртта](#)

на

[насекоми](#)

и водни животни, повреждат сгради, в това число исторически паметници на

[културата](#)

и имат негативно отражение върху

[здравето](#)

ни. Изключително опасни са и петролните и нефтени разливи във водните басейни.

Петролът прониква и унищожава структурата на перата на птиците и по този начин разяжда крилете им. А птица, която не може да лети е като човек в инвалидна количка – той копнее да усеща твърда земя под краката си, както тя – да бъде спътница на вятъра.

Онзи ден си пуснах новините по телевизията – вече го правя все по-рядко заради увеличаващите броя си природни сътресения и лошите новини. Спокойният тон на водещата звучеше сякаш безчувствено:” Ураган връхлетя Европа в първия ден на март, уби шестима, остави без ток хиляди хора и отнесе покриви на стотици сгради. Силният

вятър и градушка отнеха живота на 11-годишно момиченце в Прага. То бе премазано от изтръгнато от корен дърво в предградие на чешката столица. Парче ламарина, изтръгната от покрив, посече 80-годишен мъж в град Нимбурк. На юг от [Чехия](#) “Ема” уби други двама. Четирима души бяха премазани в колата от паднало на пътя дърво в град Валхзее, провинция Тирол. Вятърът там вилнееше със 190 км/час. Пак дърво уби и друг мъж в източната част на страната. В

[Австрия](#)

330 000 пожарникари се борят с щетите от урагана.” Останах дълго време безмълвна и с порязани мисли. Дори не ми се мислеше за земетресенията, вълните-гиганти и всички останали опустошителните бедствия, които се случваха последните години. И в центъра на тази апокалиптична картина се намираме ние. Това ли е нашият избор? Това ли е лелеяната победа? Да тържествуваме над един оглозган от аномалии свят?

В една битка с предизвестен край човекът ще е жертва на собствения си импулс да посегне към насилие, а природата просто ще изпълни Айнщайновия закон за обратното противодействие с разликата, че то ще ни нанесе безмерно по-големи щети. Какво ни остава? – Да продължим да се носим по течението, както е най-лесно или да протегнем ръка към природата за помирение. Според максимата на Франсис Бейкън решението е просто:

“Природата може да се победи само чрез подчинение; което в съзерцанието е причина, същото в действието е правило.”

Но да погубим целия свят и себе си за победата в битката с природата е непосилно висока цена...